

Møtereferat

Til: Inviterte møtedeltakere og ledergruppen for bybåndssamarbeidet

Møtegruppe: Ledergruppen for bybåndssamarbeidet

Møtetid og -sted: 18.06.2024 kl. 10:00-12:00, Vahls gate 1

Til stede: Ola Skar, Ruter

Ellen Marie Foslie, Statens vegvesen

Ina Abrahamsen, Statens vegvesen (sak 2)

Marianne Bismo, Akershus fylkeskommune

Camilla Langedal, Akershus fylkeskommune

Arild Øien, Nordre Follo kommune

Jannike Hovland, Bærum kommune

Kristin Dale Selvig, Lillestrøm kommune

Runar Nedregård, Lørenskog kommune

Ragnhild Lien, Bane NOR

Christoffer Gjendem, Jernbanedirektoratet

Anne Cathrine Ekroll, Ullensaker kommune (sak 2)

Maria Rasmussen, Ullensaker kommune (sak 2)

Håvard Bergsagel, Asker kommune (sak 2)

Eivind Nikolaysen, Sporveien (sak 2)

Anette Bjerke, Ås kommune (sak 2)

Audun Garberg, KLI, Oslo kommune (sak 2)

Kaisa Froyn, BYM, Oslo kommune (sak 2)

Harald Dalen, BYM, Oslo kommune

Charlotte Solvang, BYM, Oslo kommune (sak 2)

Kari Anne Sølvørnes, REG, Oslo kommune (sak 2)

Ida Søgner Tveit, PBE, Oslo kommune (sak 2)

Hans Martin Aambø, PBE, Oslo kommune

Lise Weltzien, PBE, Oslo kommune

Mari Olimstad, PBE, Oslo kommune

Referent: Mari Olimstad

Referatdato: 19.06.2024

Status: Utkast

Saksnummer: 201601716

Neste møte:

Møtereferat

1 Velkommen og godkjenning av dagsorden

Hans Martin Aambø, seksjonsleder for byplan i Plan- og bygningsetaten (PBE) i Oslo kommune, ønsket velkommen. Dagsorden ble godkjent.

2 Bakgrunn og status for BYLO – prosjekt om helhetlig bylogistikk

Prosjektleder for BYLO i PBE, Ida Søgne Tveit, presenterte bakgrunn og status for prosjektet, se vedlagte presentasjon. Prosjektet har som formål å lage et kunnskapsgrunnlag for hvordan kommunene kan jobbe helhetlig med bylogistikk som en del av areal- og transportplanleggingen. Det gjennomføres ikke pilotprosjekter som en del av BYLO, men prosjektet vil ta inn og samle kunnskap fra andre piloter som er gjennomført i ViV - Varelevering i vestkorridoren og EU-prosjektet Move 21. Prosjektet er bygd opp som tre delprosjekter:

Delprosjekt 1: Gevinstanalyse (ferdigstilt)

Behov: Felles og tydelig forståelse av gevinster ved å delta i prosjektet, både for deltagende organisasjoner og bransjen

Delprosjekt 2: Spørreundersøkelse (forberedende arbeid/oppstart august)

Behov: Hvordan transporteres mennesker og varer i ulike typer byområder? Er et hverdagsliv uten bil også et hverdagsliv uten næringstransport? Skal bl.a. sammenligne ulike typer bystruktur, f.eks. tett by og småhusområder, og se på hvor godt vi lykkes med 10-minutters byen. Et annet tema vil være holdninger til hjemlevering av varer, og hvordan det påvirker atferd.

Delprosjekt 3: Helhetlig struktur (forberedende arbeid/oppstart september?)

Hva er den ideelle måten å organisere bylogistikken på, og hvordan ser det ut i Osloregionen?

Det er bevilget 1 000 000,- i klimasatsmidler, som foreløpig ikke er brukt. Klimasats fordrer egeninnsats i arbeidstimer. Her ligger vi foreløpig godt an i forhold til antallet som ble oppgitt i søknaden, men prosjektet har behov for at aktørene bruker flere arbeidstimer dersom vi skal få til den nødvendige forankringen og et godt og relevant kunnskapsgrunnlag. Prosjektleder oppfordret derfor aktørene til å sørge for at de har en person som kan bidra aktivt inn i arbeidet.

Til høsten utarbeider Oslo kommune en temaplan for grønn mobilitet, hvor de foreløpige resultatene fra BYLO vil være et viktig kunnskapsgrunnlag. Første utkast skal foreligge 1. oktober.

Spørsmål og kommentarer

Det ble spurt om transportbransjen er med i prosjektet. PBE svarte at bransjen foreløpig ikke er involvert i BYLO, men kommer til å bli involvert gjennom nettverket Næring for klima, hvor Oslo kommune også deltar. Midlertidige byttepunkt ble nevnt som et tema der det er behov for kontakt med bransjen. Det er ansatt en HUB-koordinator i Bærum og Oslo kommune som skal koordinere etablering av samleterminaler. Det ble spurt om kommunene i vest har noen erfaringer med etablering av samleterminaler som kan være nyttige for planleggere i de andre kommunene. Bærum kommune nevnte at det er viktig å få frem gevinster for transportnæringen, ellers kan det være vanskelig å samarbeide noe de har opplevd på Fornebu. PBE kommenterte at målet med gevinstanalysen har vært å presentere insentiver for de ulike aktørene til å jobbe med helhetlig bylogistikk. Det er foreløpig ikke mulig å si helt konkret hvor lønnsomt det vil være for aktørene, men det finnes noen piloter som viser gevinster for bl.a. klima og trafikkreduksjon, f.eks. fra Fornebu HUB. BYLO skal samle denne kunnskapen, se på ulike modeller og kommunens rolle i disse tiltakene. Det ble også nevnt at bevisstgjøring av bestillere/forbrukere av varer er viktig for å samordne leveranser.

Renovasjons- og gjenvinningsetaten (REG) i Oslo kommune tok opp at prosjektet er viktig for avfallsbransjen, og at det er viktig å finne et passende grensesnitt mellom drift i Oslo kommune og BYLO.

3 Orientering om aktivitet i bybåndssamarbeidets arbeidsgruppe våren 2024

Lise Weltzien, PBE, orienterte. Se vedlagte presentasjon. Bybåndssamarbeidet er en møtearena for kommunene på administrativt nivå, for å diskutere relevante problemstillinger for oppfølging av den regionale planen, og dele erfaringer og kunnskap. Det ble gjennomført fire ordinære møter i løpet av våren 2024, i tillegg til ett arbeidsverksted med befaring i Sandvika, Bærum.

Tema for første møte var samspill mellom virkemidler og tiltak for transport- og arealutviklingen. Det ble diskutert hvilke virkemidler vi har tilgjengelig i verktøykassen, og hvilke vi har tatt i bruk. Vi har blant annet et stykke å gå når det gjelder å kommunisere de positive tiltakene og gevinstene av bompenger, slik det f.eks. gjøres i Bypakken Trondheim.

Tema for andre møte var fartsgrenser i bybåndet. TØI (2023) har på oppdrag fra Viken fylkeskommune sett på resultatet av byer som har innført 30 km/t som generell fartsgrense i sentrumsområder. Det er vist flere positive effekter av dette for trafikk sikkerhet, og få negative konsekvenser. Bybåndssamarbeidet har laget en oversikt over fartsgrensene i de ulike sentrumsområdene, som viser at mange av kommunene har en del å gå på når det gjelder å sette ned fartsgrensene i sentrum. SVV skal vurdere videre arbeid med gjennomgang av regelverk knyttet til skilting og fartsgrenser i tråd med anbefalingen i transportaktørenes utredningssvar til NTP, og jobber nå med å planlegge prosessen for dette, inkludert medvirkning.

Andre temaer som ble diskutert i bybåndsmøtene var privat-offentlig samarbeid i planlegging, med presentasjoner fra Rosenholm i Oslo og Nesa nord i Lillestrøm, samt verktøy og kunnskapsgrunnlag for blågrønne strukturer, med presentasjon fra EcoGaps.

Erfaringene med arbeidsverkstedet i Sandvika var positive, og vi ønsker å fortsette med denne typen møter én gang i året.

Kommentarer

Bane NOR og Lillestrøm kommune kommenterte begge at de er veldig fornøyde med nivået og variasjonen i programmet, og at bybåndssamarbeidet fungerer godt som en arena for nettverksbygging og diskusjon mellom fagrådgivere.

4 Veien videre for regional plan – statusorientering per juni 2024

Hans Martin Aambø, PBE, orienterte. Regional planstrategi for Akershus er på høring frem til 25. juni 2024, og skal etter planen vedtas i fylkestinget i Akershus oktober 2024. Kommunal planstrategi for Oslo kommune skal vedtas i juni 2024. Begge planstrategiene sier at det er ønskelig med videre regionalt plansamarbeid om areal og mobilitet i Oslo og Akershus, og har formuleringer som støtter en videreutvikling av den gjeldende planen fra 2015. Det er derfor satt ned en arbeidsgruppe med deltakere fra planavdelingen i Akershus og Plan- og bygningsetaten i Oslo kommune, som nå forbereder prosessen med å utarbeide planprogram. Anslått framdrift for planprogrammet er utarbeidelse i løpet av høsten, høring desember-februar, og fastsettelse til sommeren 2025. Planprogrammet vil gi rammene for resten av planprosessen. Administrasjonen er opptatt av å få til en god prosess hvor det settes av tilstrekkelig tid til forankring.

Kommentarer

Flere påpekte at det er viktig å bygge videre på gjeldende plan. Det tar lang tid å få til utviklingen vi ønsker, og det er nå vi begynner å se resultater. Ruter påpekte at Oslo og Akershus har et stort behov for samordning, og at det er viktig at planen ikke utvannes tematisk og geografisk.

Det ble spurt om hvordan plansamarbeidet forholder seg til forslaget til nye statlige planretningslinjer. PBE svarte at Osloregionens uttalelse er tydelig på at differensiering av arealbruken må bestemmes av regionene, ikke gjennom statlige retningslinjer.

Det ble spurt om kommuneplanens arealdel for Oslo skal på ny høring. Dette er foreløpig uavklart, men det er gjort en del endringer som kan utløse behovet for ny høring.

Behovet for å jobbe regionalt med å sikre effektiv arealutnyttelse av næringsarealer ble tatt opp. Dette har vi ikke lykkes godt nok med til nå. Et annet tema som ble tatt opp var behovet for å samordne målstrukturene for regional plan, Oslopakke 3 og byvekstavtalen.

5 Møteplan høsten 2024

Forslag til møteplan for høsten 2024 ble lagt frem, se vedlagte presentasjon. Det første møtet vil handle om hvordan vi kommuniserer kunnskap og konsekvenser av tiltak til beslutningstakere og befolkningen. PBE etterlyste forslag til innledere.

Andre møte vil omhandle bybåndsovergripende mobilitets- og senterutvikling, med vekt på blant annet felles matestrategi og terminalstruktur, og behov for koordinering og definering av regionale knutepunkter. Det planlegges også et møte om samfunnssikkerhet og beredskap, og et møte om stedskvaliteter i byutvikling.

Kommentarer

Det ble diskutert hva som kan være utfordringer med å sikre kvalitet i stedsutvikling, og hva dette møtet bør inneholde. Sektortenkning og rigide normer er ofte et problem for å sikre attraktive områder. Både kvalitet i bolig og byrom bør dekkes, og verktøy for å bygge innenfra og ut.

For møte nr. 2 ble det tatt opp at det er stor forskjell på oppfatningene av behovene i Akershus og Oslo, og det er viktig med felles strategier for knutepunktene. Press fra eiendomsaktører tett på knutepunktene kan gjøre at man mister muligheten for fremtidig utvikling av kollektivtilbudet. Det må jobbes mer med denne tematikken enn bare ett møte. Byvekstavtalen er en arena for å jobbe med dette, og det er tatt opp et behov for en ny byutredning som ser bredere enn bare nullvekstmålet. Nordre Follo kommune nevnte at de har meldt opp en sak i regionalt planforum 13. august, der de ønsker diskusjon om hvordan innfartsparkering skal løses i Ski sentrum og i de regionale byene generelt.

6 Planarbeid og plansamarbeid i bybåndet

Hans Martin Aambø, PBE, innledet om Oslo kommunes oppbygning, og hvordan høringsaker behandles når de kommer inn til kommunen. Oslo er både kommune og fylkeskommune, og ulike deler av kommunen uttaler seg til regionale problemstillinger og grensetema. Sakene som kommer inn går først til byrådet, som sender saken videre til relevant byrådsavdeling. Deretter kommer bestillingen til etatene som samordner med øvrige etater og bydeler. Forslag til uttalelse sendes fra PBE til byrådsavdelingen, som deretter legger saken fram for bystyret. Dette er en tidkrevende prosess, og det er derfor viktig at saker sendes til riktig adressat i kommunen. Høringsaker skal til rådhuset, ikke direkte til etatene (postmottak BYR - Byrådsavdelingene <postmottak@byr.oslo.kommune.no>). PBE er per nå usikre på om vi mottar alle de riktige sakene. Nytt organisasjonskart for PBE ble også vist. Avdeling planer skal håndtere grensetema, mens avdeling bystrategi håndterer regionale tema. Stillingen som avdelingsdirektør for bystrategi er ikke besatt, men fungerende leder er Margrethe Øyvann Tviberg. Avdelingsdirektør for avdeling planer vil fra høsten være Anja Fagereng Elind.

Temaet ble ikke drøftet videre, men det var enighet om å ta opp diskusjonen ved en senere anledning.

7 Eventuelt

PBE informerte om at analysene av måloppnåelse (H2) for 2023 er publisert. Se kartfortelling her: [Indikatorrapportering RP-AT 2023 \(arcgis.com\)](https://arcgis.com)

Vedlagte presentasjoner:

Ppt PBE ledermøte 18.06.2024